

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 77.804/3
van 26 juni 2025

over

een ontwerp van besluit van de Vlaamse minister van Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd ‘tot wijziging van artikel 3, 4, 5, 6 en 7 van het ministerieel besluit van 28 juni 2022 tot vaststelling van de nadere regels en technische vereisten waaraan de werkzaamheden vermeld in artikel 5.189, § 2 van het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021 moeten voldoen en tot bepaling van de bewijsstukken te voegen bij de aanvraag vermeld in artikel 5.190, §1, eerste lid van het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021’

Op 27 mei 2025 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een ontwerp van ministerieel besluit ‘tot wijziging van artikel 3, 4, 5, 6 en 7 van het ministerieel besluit van 28 juni 2022 tot vaststelling van de nadere regels en technische vereisten waaraan de werkzaamheden vermeld in artikel 5.189, § 2 van het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021 moeten voldoen en tot bepaling van de bewijsstukken te voegen bij de aanvraag vermeld in artikel 5.190, §1, eerste lid van het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021’.

Het ontwerp is door de derde kamer onderzocht op 17 juni 2025. De kamer was samengesteld uit Jeroen VAN NIEUWENHOVE, kamervoorzitter, Koen MUYLLE en Elly VAN DE VELDE, staatsraden, Jan VELAERS en Bruno PEETERS, assessoren, en Annemie GOOSSENS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Githa SCHEPPERS, eerste auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 26 juni 2025.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET ONTWERP

2. Bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 mei 2025 worden met ingang van 1 juli 2025 de voorwaarden gewijzigd voor de premiewoning en de in aanmerking te nemen werkzaamheden en investeringsbedragen van de Mijn VerbouwPremie.¹ Het voor advies voorgelegde ontwerp van besluit van de Vlaamse minister van Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd strekt ertoe het ministerieel besluit van 28 juni 2022 ‘tot vaststelling van de nadere regels en technische vereisten waaraan de werkzaamheden vermeld in artikel 5.189, § 2 van het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021 moeten voldoen en tot bepaling van de bewijsstukken te voegen bij de aanvraag vermeld in artikel 5.190, § 1, eerste lid van het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021’ hieraan aan te passen.

Zo worden de artikelen 3, 4 en 7 van dat ministerieel besluit opgeheven (artikelen 1 en 4 van het ontwerp), teneinde er rekening mee te houden dat de betoelaging van sanitaire toestellen en van de plaatsing van gascondensatieketels wordt stopgezet, en worden een aantal verwijzingen in dat besluit aangepast (artikelen 2, 1°, en 3).

Voorts wordt de mogelijkheid geschrapt om aan de hand van een attest van de aannemer aan te tonen dat is voldaan aan de luchttoevoereisen of minimale ventilatievoorzieningen vermeld in artikel 5.189, § 2, vierde lid, van het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021 (artikel 2, 2°).

Het te nemen besluit treedt in werking op 1 juli 2025 (artikel 6), maar er wordt in een overgangsregeling voorzien voor aanvragen ingediend voor die datum (artikel 5).

¹ Artikel 28 van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 mei 2025 ‘tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021, het besluit van de Vlaamse Regering van 4 februari 2022 tot oprichting van een uniek loket voor de aanvraag en behandeling van bepaalde woon- en energiepremies en tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, en het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021, en het besluit van de Vlaamse Regering van 16 juni 2023 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 december 2006 betreffende het onderhoud en het nazicht van centrale stooktoestellen voor de verwarming van gebouwen of voor de aanmaak van warm verbruikswater, het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, het Energiebesluit van 19 november 2010 en het besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning, wat betreft de Mijn Verbouwpremie’.

RECHTSGROND

3.1. Bij de totstandkoming ervan heeft de Raad van State, afdeling Wetgeving, onder meer het volgende opgemerkt omtrent de rechtsgrond voor het ontwerp dat heeft geleid tot het ministerieel besluit van 28 juni 2022:

“3.2.1. Luidens artikel 5.189, § 2, derde lid, van het besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021 kan de Vlaamse minister bevoegd voor het woonbeleid (hierna: de minister) nadere regels bepalen en technische vereisten vastleggen waaraan de werkzaamheden vermeld in het eerste lid van dat artikel moeten voldoen.

3.2.2. Artikel 1 van het ontwerp bevat nadere regels aangaande de factuur die de aanvrager moet voorleggen om een tegemoetkoming te ontvangen voor de werkzaamheden vermeld in artikel 5.189, § 2, eerste lid, van het besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021. Deze bepaling heeft niet zozeer betrekking op de voorwaarden waaraan de werkzaamheden moeten voldoen, doch eerder op de procedure en de berekening van de tegemoetkoming, zoals onder meer geregeld in artikel 5.191 van het besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021. Die bepaling, of enige andere bepaling van de afdeling waarvan ze deel uitmaakt, bevat evenwel geen machtiging aan de minister.

Daarbij komt nog dat reeds uit artikel 5.191, § 1, eerste lid, van het besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021 voortvloeit dat de aanvrager facturen moet voorleggen, die bovendien in beginsel op zijn naam moeten zijn gesteld.² Vermits luidens het tweede lid van die bepaling de facturen betrekking moeten hebben op de aldaar vermelde werkzaamheden, kan hieruit ook worden opgemaakt dat die facturen die werkzaamheden moeten vermelden om na te kunnen gaan of aan die voorwaarden is voldaan. Bijgevolg is artikel 1 van het ontwerp overbodig.

3.2.3. Hetzelfde geldt voor artikel 2, tweede lid, 2°, van het ontwerp. Die bepaling strekt er immers toe het bewijs te regelen aan de hand waarvan wordt aangetoond dat de vereiste bepaald in artikel 5.189, § 2, tweede lid, van het besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021 wordt nageleefd, namelijk dat is voldaan aan de ventilatievoorzieningen in woongebouwen, vermeld in bijlage IX van het Energiebesluit van 19 november 2010.

3.2.4. Met uitzondering van het voormelde artikel 2, tweede lid, 2°, van het ontwerp, strekken de artikelen 2 tot 4 van het ontwerp ertoe bepaalde werkzaamheden uit te sluiten van de toepassing van artikel 5.189, § 2, eerste lid, van het besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021.

Die bepalingen kunnen niet worden beschouwd als het nader regelen of het vaststellen van de technische vereisten waaraan de werkzaamheden, vermeld in artikel 5.189, § 2, eerste lid, moeten voldoen. In die bepaling worden de werkzaamheden die in aanmerking komen voor een premie limitatief opgesomd. De Vlaamse Regering heeft aldus zelf bepaald welke werkzaamheden al dan niet voor een tegemoetkoming in aanmerking komen. Het komt de minister derhalve niet toe om bepaalde werkzaamheden alsnog uit te sluiten.

Weliswaar zouden de door de minister vastgestelde technische vereisten waaraan werkzaamheden moeten voldoen, ertoe kunnen leiden dat voor bepaalde werkzaamheden geen tegemoetkoming wordt toegekend, maar dat is niet de draagwijdte van de artikelen 2, tweede lid, 1°, 3 en 4, van het ontwerp. Die bepalingen strekken er niet toe te regelen aan welke technische vereisten werkzaamheden moeten voldoen, maar sluiten, zoals vermeld,

² Voetnoot 1 van het aangehaalde advies: Er wordt immers gewag gemaakt van “de facturen die daarvoor voorgelegd zijn op naam van de aanvrager of de meerderjarige persoon of personen met wie de aanvrager samenwoont, of de woonmaatschappij.”

bepaalde werkzaamheden volledig uit van de tegemoetkoming. Hiervoor biedt artikel 5.189, § 2, derde lid, van het besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021 geen rechtsgrond.

3.2.5. Er moet worden besloten dat de artikelen 1 tot 4 moeten worden weggelaten uit het ontwerp bij gebrek aan rechtsgrond.”³

Vervolgens heeft de Raad van State het volgende opgemerkt omtrent de rechtsgrond voor een ontwerp dat ertoe strekte artikel 5 van het ministerieel besluit van 28 juni 2022 te vervangen:

“3.1. Het ontwerp vindt rechtsgrond in artikel 5.189, § 2, derde lid, van het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021. In die bepaling wordt de Vlaamse minister bevoegd voor het woonbeleid gemachtigd om te bepalen met welk bewijsstuk de aanvrager aantoonst dat is voldaan aan de eisen vermeld in het tweede lid ervan.

Het ontwerp vindt bijkomend rechtsgrond in artikel 3, tweede lid, 7°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 4 februari 2022 ‘tot oprichting van een uniek loket voor de aanvraag en de behandeling van bepaalde woon- en energiepremies en tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010 en het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021’, naar luid waarvan de aanvragen die bij het uniek loket kunnen worden ingediend alle bewijsstukken bevatten die opgelegd zijn door de Vlaamse minister bevoegd voor de energie en de Vlaamse minister bevoegd voor het woonbeleid. Weliswaar moet die bepaling aldus worden begrepen dat de betrokken ministers enkel die bewijsstukken kunnen opleggen die noodzakelijkerwijs zijn vereist om na te gaan of is voldaan aan de vereisten die uit de bestaande regelgeving voortvloeien. Te dezen is dit het geval, vermits met de bewijsstukken waarin de ontworpen regeling voorziet wordt beoogd aan te tonen dat is voldaan aan de vereisten bepaald in het aangehaalde artikel 5.189, § 2, tweede lid, van het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021.”⁴

In het licht hiervan moet het volgende worden opgemerkt omtrent de rechtsgrond van het thans voor advies voorgelegde ontwerp.

3.2. Artikel 3 van het ministerieel besluit van 28 juni 2022, tot opheffing waarvan artikel 1 van het ontwerp strekt, sluit bepaalde werkzaamheden uit van de toepassing van artikel 5.189, § 2, eerste lid, van het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021. Vermits er om de in advies 71.366/3 uiteengezette redenen geen rechtsgrond is voor de totstandkoming van die bepaling, geldt thans hetzelfde voor de opheffing ervan.

De opheffing van artikel 3 van het ministerieel besluit van 28 juni 2022 moet derhalve bij besluit van de Vlaamse Regering gebeuren. Voor een dergelijk besluit kan rechtsgrond worden gevonden in artikel 5.72, § 1, van de Vlaamse Codex Wonen van 2021. Voor zover een dergelijk besluit daartoe wordt beperkt, kan het worden genomen met verwijzing naar dit advies.

³ Adv.RvS 71.366/3 van 9 mei 2022 over een ontwerp dat heeft geleid tot het ministerieel besluit van 28 juni 2022.

⁴ Adv.RvS 77.198/3 van 4 december 2024 over een ontwerp dat heeft geleid tot het ministerieel besluit van 12 december 2024 ‘tot wijziging van het ministerieel besluit van 28 juni 2022 tot vaststelling van de nadere regels en technische vereisten waaraan de werkzaamheden vermeld in artikel 5.189, § 2, van het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021 moeten voldoen en tot bepaling van de bewijsstukken te voegen bij de aanvraag vermeld in artikel 5.190, § 1, eerste lid, van het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021’.

3.3. In zoverre artikel 1 van het ontwerp strekt tot opheffing van artikel 4, 1°, van het ministerieel besluit van 28 juni 2022, naar luid waarvan de ketel is voorzien van een CE-markering en minstens over een A productlabel beschikt, kan daarentegen wel worden aangenomen dat in het op te heffen punt nadere regels worden bepaald en technische vereisten worden vastgelegd waaraan de werkzaamheden vermeld in artikel 5.189, § 2, eerste lid, van het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021 moeten voldoen. Voor de opheffing ervan kan bijgevolg rechtsgrond worden gevonden in artikel 5.189, § 2, zesde lid, van het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021, zoals van toepassing vanaf 1 juli 2025.

3.4. Artikel 4, 2° en 3°, van het ministerieel besluit van 28 juni 2022, tot opheffing waarvan artikel 1 van het ontwerp eveneens strekt, betreffen vermeldingen die de facturen, een bijgevoegd document of het aanvraagformulier moeten bevatten. Om de in advies 71.366/3 vermelde redenen betreffen die bepalingen niet zozeer de voorwaarden waaraan de werkzaamheden moeten voldoen, maar de procedure en de berekening van de tegemoetkoming.

In zoverre echter kan worden aangenomen dat die vermeldingen noodzakelijk zijn om na te gaan of is voldaan aan de vereisten die voortvloeien uit artikel 5.189, § 2, eerste lid, 7°, van het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021, zoals van toepassing vóór 1 juli 2025, vindt artikel 4, 2° en 3°, van het ministerieel besluit van 28 juni 2022 – en derhalve ook artikel 1 dat strekt tot de opheffing van die bepaling – om de in advies 77.198/3 vermelde redenen rechtsgrond in artikel 3, tweede lid, 7°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 4 februari 2022 ‘tot oprichting van een uniek loket voor de aanvraag en de behandeling van bepaalde woon- en energieprijzen en tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010 en het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021’.

3.5. Artikel 2 van het ontwerp, dat strekt tot wijziging van artikel 5 van het ministerieel besluit van 28 juni 2022, vindt rechtsgrond in artikel 5.189, § 2, vijfde lid, van het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021, zoals van toepassing vanaf 1 juli 2025, en bijkomend in artikel 3, tweede lid, 7°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 4 februari 2022.

3.6. In zoverre kan worden aangenomen dat het attest van een erkend keuringsorgaan vermeld in artikel 6 van het ministerieel besluit van 28 juni 2022 noodzakelijkerwijs is vereist om na te gaan of is voldaan aan de vereisten die voortvloeien uit artikel 5.189, § 2, eerste lid, 6°, van het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021, vindt dat artikel – en derhalve ook artikel 3 van het ontwerp dat strekt tot de wijziging van die bepaling – rechtsgrond in artikel 3, tweede lid, 7°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 4 februari 2022.

3.7. Hetzelfde geldt voor artikel 4 van het ontwerp, dat strekt tot opheffing van artikel 7 van het ministerieel besluit van 28 juni 2022. Het keuringsrapport vermeld in die bepaling kan noodzakelijk worden geacht om na te gaan of is voldaan aan de vereisten die voortvloeien uit artikel 5.189, § 2, eerste lid, 7°, van het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021, zoals van toepassing vóór 1 juli 2025.

3.8. Artikel 5.189, § 2, vijfde en zesde lid, van het Besluit Vlaamse Codex Wonen vindt op zijn beurt rechtsgrond in artikel 5.72, § 1, van de Vlaamse Codex Wonen van 2021.

Artikel 3, tweede lid, 7°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 4 februari 2022 vindt op zijn beurt rechtsgrond in de artikelen 5.72, § 1, en 5.75/1, § 1, van de Vlaamse Codex Wonen van 2021 en in artikel 12.6.1, § 1, van het Energiedecreet van 8 mei 2009.⁵

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Aanhef

4. De rubriek ‘Rechtsgronden’ in de aanhef moet worden aangepast aan hetgeen hiervoor is opgemerkt omtrent de rechtsgrond voor het ontwerp. Daarbij zal ook de rechtsgeschiedenis van de rechtsgrondbiedende bepalingen correct moeten worden vermeld.⁶

Artikel 5

5. In artikel 5 van het ontwerp schrijve men “ministerieel besluit van 28 juni 2022”. Er kan ook beter gewag worden gemaakt van aanvragen die zijn *ingediend* (in plaats van “aangevraagd”) voor 1 juli 2025.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Annemie GOOSSENS

Jeroen VAN NIEUWENHOVE

⁵ Zie adv.RvS 77.635/1 van 9 mei 2025 over een ontwerp dat heeft geleid tot het besluit van de Vlaamse Regering van 23 mei 2025, opmerkingen 3 en 3.6.

⁶ Zo ontbreekt thans de wetshistoriek van artikel 5.72, § 1, van de Vlaamse Codex Wonen van 2021, dat werd gewijzigd bij artikel 56 van het decreet van 21 april 2023 ‘tot wijziging van diverse decreten met betrekking tot wonen’.